

Årsrapport 2015

Næringslivets sikkerhetsorganisasjon

NÆRINGSLIVETS SIKKERHETSORGANISASJON

Innhold

Styrets årsberetning	3
Direktørens rapport for 2015	8
Statur for industrivern i Norge 2015	11

Styrets årsberetning

Næringslivets sikkerhetsorganisasjons (NSO) myndighetsoppdrag er å organisere og føre tilsyn med egenbeskyttelsen (industrivernet) ved virksomheter som kommer inn under forskrift om industrivern, fastsatt 20. desember 2011. NSO er også tilsynsmyndighet etter internkontrollforskriften, storulykkeforskriften samt forskrifter om tilfluktsrom i industrivernpliktige virksomheter. Det administrative ansvaret for NSO ivaretas av Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), mens myndighetsutøvelsen er forankret i Justis- og beredskapsdepartementet gjennom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Styret i 2015

Det er Næringslivets Hovedorganisasjon som oppnevner styret i NSO. Styret hadde følgende sammensetning i 2015:

Styreleder

Senior Vice president Linda L. Aase
Aker Solutions AS

Nestleder

Adm. dir. Christen Grønvold-Hansen
Sødra Timber AS

Styremedlemmer

Direktør Trygve Østmo
Norsk Industri

Konserndirektør Lisbeth Svendsen
Nortura SA

Sikkerhetssjef Øystein S. Lohne
Glencore Nikkelverk AS

Varamedlemmer

Kvalitets- og HMS-direktør Inger Helene Hals
Brunvoll AS

Adm. direktør Max Trandem
Stena Recycling AS

Daglig leder Eirik Lohne
Bertel O. Steen Bergen AS

Styrets møter

Det ble gjennomført fire styremøter i 2015. To av møtene var også kontaktmøter med henholdsvis NHO og DSB. Styret har gjennom året fulgt opp forventningsbrev for 2015 fra DSB samt NSOs virksomhetsplan. Forventningsbrevet fastlegger hovedmålene for den faglige virksomheten og gir føringer for virksomhetsplanen.

I tillegg til ordinære styresaker som HMS i administrasjonen, personellressurser, regnskap og budsjettoppfølging, har styret vært særlig opptatt av

- helse, miljø og sikkerhet i NSO
- status for industrivern, industrivernrapporten
- tilsyn; NSOs arbeid med å kontrollere egenbeskyttelsen
- arbeid med å organisere egenbeskyttelsen
- samarbeidet med de andre HMS-etatene og NSOs deltakelse i myndighets-samarbeidet.

Helse, miljø og sikkerhet i NSO

Det ble ikke registrert arbeidsrelaterte ulykker eller sykdom i NSO i 2015. Sykefraværet var 0,7 prosent, en nedgang fra 2014 (2,9 prosent).

NSO har i 2015 oppdatert sin interne risikovurdering og har lagt særlig vekt på den enkeltes sikkerhet i (leie)bil, ute på industrianlegg og ved overnatting på hoteller. Det følger en del reising med NSOs aktiviteter, men organisasjonen forurenses ikke det ytre miljøet utover det som følger av reisingen. Administrasjonen benytter miljøvennlig papir og har etablert kildesortering av avfall.

NSO gjennomfører årlig medarbeidersamtaler og har avtale om bedriftshelsetjeneste hos NHO. Direktør og verneombud har kvartalsvise samarbeidsmøter. Både internkontrollsystem og personallhåndbok er omarbeidet og oppdatert i løpet av 2015.

Per 31.12.2015 består styret av tre kvinner og fem menn, administrasjonen av fire kvinner og åtte menn.

Industrivernrapporten

NSO innhenter årlig en statusrapport fra de industrivernpliktige virksomhetene. Industrivernrapporten gir en oversikt over status for virksomhetenes industrivern innenfor områder som organisering, kvalifikasjoner og gjennomførte øvelser. Rapporten er også et viktig hjelpemiddel ved planlegging av tilsyn.

Industrivernrapporten for 2015 ble innhentet med samme databaserte løsning som forrige år. Oppfølgingen av de innsendte rapportene følger også rutine fra forrige år, dvs uten detaljert oppfølging av hver enkelt rapport. Avvikene som meldes

inn danner likevel grunnlag for planlegging av tilsyn og kurs/veiledning – noe styret synes virker å være en fornuftig bruk av ressursene.

269 virksomheter har oppgitt at industrivernet deres har gjennomført i alt 848 innsatser mot reelle hendelser i 2015 (919 i 2014). Virksomhetene rapporterer at cirka 2/3 av disse innsatsene hadde betydning for å redusere omfanget av hendelsene.

Tilsyn

I 2015 gjennomførte NSO 280 tilsyn med industrivernpliktige virksomheter. De aller fleste av disse tilsynene var inspeksjoner på en dag. Storulykkes-tilsynene som gjennomføres av NSO går over to dager. Styret er godt fornøyd med den betydelige økningen av tilsynsvirksomheten i 2015. Omleggingen av tilsynsorganiseringen basert på regionalt ansvar ser ut til å gi en effektiv og fleksibel løsning både for den enkelte medarbeider og for NSO. Løsningen sikrer også en mer kostnadseffektiv planlegging og gjennomføring av reiser.

Tilsynene viser at en del virksomheter fortsatt ikke imøtekommer minstekravene til øvelser. NSO har fått et bedre statistikkgrunnlag fra årets tilsyn enn tidligere og styret viser til administrasjonens detaljerte gjennomgang av dette, samt evalueringene etter tilsynene i årsrapportens del 3.

Kurs – veiledning

Styret mener det er viktig at NSO bruker erfaringene fra den økte tilsynsaktiviteten til å gi virksomhetene tilpasset veiledning i hvordan reglene for

industrivern skal forstås og hva dette innebærer for den enkelte virksomhet. Veiledningen gjennomføres både på tilsynsbesøk, ved henvendelser fra virksomhetene og gjennom kursvirksomhet.

Styret har blitt orientert om videreutvikling av etablerte kurs og nye kursideer som er lansert i løpet av 2015. Erfaringene med et utvidet førstehjelpskurs og et kurs i øvelsesplanlegging var så gode at de ble videreført på kursplanen for 2016.

Det ble gjennomført følgende kurs i 2015:

- Industrivernforskriften – forstå kravene
- Risikovurdering i praksis
- SIMKAT, Simulering av katastrofe
- Fagseminaret med 190 deltakere over to dager
- Testkurs: Førstehjelp (intensiv)
- Testkurs: Øvelsesplanlegging

Informasjon

NSO bruker nå både bladet Sikkerhet, nso.no, Facebook og LinkedIn for å formidle faglige nyheter, veiledning i forståelse av regelverket og motivasjon for beredskap. Styret ser dette som en interessant utvikling som gir større muligheter til å nå målgruppene med mer oppdatert og spisset informasjon enn bladet og hjemmesidene tradisjonelt har gjort.

Publisering av nytt stoff på nettstedet www.nso.no meldes til mottakerne av NSOs nyhetsbrev. I 2015 ble det sendt ut 39 nyhetsbrev til over 3200 regis-

trerte abonnenter.

Sikkerhet kom med fire utgivelser med gjennomsnittlig opplag på 4.555 i 2015. Styret er godt fornøyd med omleggingen av bladets profil.

Samarbeid med Næringslivets Sikkerhetsråd (NSR)

Direktørene for NSR og NSO har månedlige kontaktmøter for å sikre hensiktsmessig informasjons-/erfaringsdeling og samarbeid. NSO har som følge av dette hatt flere deltakere på NSRs kurs og seminarer, og NSR har deltatt med innlegg på NSOs fagseminar i 2015.

NSO har fortsatt samarbeidet med NSR om utgivelsen av fagbladet Sikkerhet. I en av utgivelsene i 2015 var security hovedtema i bladet. I de øvrige tre utgivelsene har NSR hatt 4-6 sider til fagartikler.

Samarbeid med øvrige tilsynsmyndigheter

NSO har vært aktiv i ulike samarbeidsfora med andre tilsynsmyndigheter. Dette har vært gjennom de etablerte arenaene som blant annet tilsynsetatenes samarbeidsgruppe (TSG), koordineringsgruppen for storulykkeforskriften (KFS), direktørgruppa og regelhjelp.no. NSO har i tillegg vært engasjert i prosjektgruppen til HMS-etatenes fellesaksjon 2016.

Samarbeidet med DSB har vært på et hensiktsmessig og faglig godt nivå. Samarbeidet har vært knyttet opp til utvikling og oppfølging av det årlige forventningsbrevet fra DSB. Det er i tillegg kontakter mellom ulike fagpersoner, særlig knyttet til arbeidet med storulykkeforskriften og tilsynene med denne. NSO har ønsket et noe mer omfattende samarbeide med flere avdelinger i DSB for

å komme i bedre, bredere og mer jevnlig inngrep med miljøene rundt oppfølging av brannvesen, fylkesberedskapssjefene og Sivilforsvaret. Styret støtter administrasjonens ønske om slik bredere kontakt.

Samarbeidet med NHO er basert på årlig kontaktmøte og forberedelse av styresaker til NHOs styre som vedtar størrelsen på industrivernavgiften. Det er også gjennomført møter med ulike bransjeorganisasjoner i NHO for å få faglige innspill på tekniske områder relevant for NSOs tilsynspraksis.

Samarbeid med nødetater og andre beredskapsfaglige miljøer

NSO tar jevnlig initiativ til både lokale, regionale og nasjonale samarbeid mellom industri og nødetater. Dette innebærer blant annet at NSO bidrar til å etablere lokale nettverk, informerer om gode eksempler på samarbeid som fungerer og selv bruker nødetatene i sine kurs og konferanser. Dette er viktige samarbeid for å sikre best mulig beredskapsløsninger på alle nivåer. Styret ser at dette også er viktig i tiden fremover.

Utdanningsinstitusjoner og forskningsmiljøer er viktige miljøer for å utvikle beredskapsfaget videre. NSO har bidratt med forelesninger, tilbud om masteroppgaver og bidrag i forskningsprosjekter i løpet av 2015. To studenter har fått veiledning i forbindelse med sine masteroppgaver.

Økonomi

NSOs virksomhet er hovedsakelig finansiert gjennom en årlig avgift fra de industrivernpliktige virksomhetene. Denne ble justert før 2015 og er for

øvrig vedtatt uendret for 2016. Kurs og seminarer er i utgangspunktet selvfinansierende. Bladet Sikkerhet har i 2015 åpnet for annonsesalg.

NSOs administrasjon er ikke endret i antall medarbeidere i løpet av 2015. Dette innebærer at det er tatt ut en effektivitetsgevinst gjennom bl.a. økt tilsynsaktivitet uten å øke antall ansatte. IT-systemene bidrar til mer effektiv saksbehandling, men det påløper fortsatt utviklingskostnader for å få de to viktigste systemene til å fungere optimalt sammen.

Den enkelte virksomhets avgift skal i størst mulig grad gjenspeile den risiko virksomhetene representerer. Avgiften er bygget på en grunnavgift med tillegg for de nødvendige beredskapsmessige forsterkninger. I 2015 var laveste avgiftssats kr 6 150, mens den høyeste, for virksomheter med behov for fire eller flere forsterkninger og storulykkepotensiale, var kr 44 650. Det er Næringslivets Hovedorganisasjon som fastsetter avgiftssatsene. I 2015 ble det i alt krevd inn kr. 15 869 204,- i avgift. Egeninntjeningen var kr. 1 792 358.

Årsregnskapet for 2015, som er utarbeidet basert på forutsetningen om fortsatt drift, er gjort opp med et underskudd på kr. 435 032,-. Det var budsjettert med et underskudd på kr 393 346,-. Styret i NSO ser at den samlede størrelsen av kommende års avgift er vanskelig å forutsi. Dette skyldes i hovedsak usikkerheten i den offshorerelaterte delen av industrien, noe som medfører betydelige nedskjæringer og nedleggelse. Samtidig er det usikkerhet rundt antall nye industrivernpliktige virksomheter i bransjer i vekst og hvordan disse vil fordele seg i forhold til risiko.

Styret mener at årsregnskapet gir et riktig bilde av NSOs eiendeler og gjeld, finansielle stilling og

resultat. Organisasjonen representerer ingen økonomisk risiko for andre.

Styret vil gi administrasjonen honnør for det arbeidet som er gjort med å gjennomføre et betydelig antall tilsyn i året som har gått. Dette legger grunn-

redusert risiko og bedre beredskap i industrien.

laget for at NSO i kommende år kan jobbe betydelig mer analytisk og strukturert med risikobaserte tilsyn – noe som vil være både i samsvar med forskrift og myndighetskrav og i henhold til styrets forventning om at NSO vil kunne bidra aktivt til

Oslo, 17. mars 2016

Linda L. Aase

Christen Grønvold-Hansen

Lisbeth Svendsen

Inger Helene Hals

Max Trandem

Eirik Lohne

Jan-Petter Fossum

Berit Sørset

Direktørens rapport for 2015

2015 har vært et år preget av høy aktivitet i NSO; Tilsyn, kurs, veiledning og informasjonstiltak er gjennomført i henhold til de relativt ambisiøse planene som var lagt for året. Det var en betydelig økning i antall tilsyn, og det ble i tillegg testet nye kursideer og nye versjoner av gamle kurs. Dette er en god utvikling for NSO. Målet om fortsatt å være tett på industrien gir gode resultater, og NSOs medarbeidere er lydhøre og observante på hvilke behov industrien har for å få en enda bedre beredskap.

Samarbeidet med andre tilsynsmyndigheter og aktører innen samfunnsikkerhet og beredskap har også hatt en god utvikling. Her er det imidlertid fortsatt rom for betydelig forbedring; Industrivern er fortsatt for lite kjent i beredskaps-Norge. NSO ønsker å fortsette å utvikle samarbeidet med relevante utdanningsinstitusjoner.

Stor tilsynsaktivitet gir godt innblikk i industriens utfordringer

NSOs ordinære tilsynsvirksomhet planlagt for 2015 var ambisiøs med mål om ca 260 heldagstilsyn. Dette var for å følge opp forventningsbrevet fra DSB om at virksomhetene ikke bør ha tilsyn sjeldnere enn vært femte år. Det er med glede og stolthet jeg ser at NSOs medarbeidere har overoppfyllt et så ambisiøst mål. Ved årets slutt er det gjennomført 280 tilsyn der det er gitt over 290 avvik fra forskrift om industrivern. I tillegg er det gitt 186 anmerkninger til samme forskrift. Når vi vet at mange av tilsynene i 2015 var i virksomheter som ikke hadde hatt tilsyn på mange år, er resultatene

omtrent som en kunne forvente.

Statistikken for 2015 viser at 30 % av avvikene som er gitt etter tilsyn dreier seg om mangler knyttet til øvelser. Som en følge av dette har vi i løpet av høsten testet et nytt kurskonsept, øvelsesplanlegging, med gode tilbakemeldinger. Dette kurset, som kjøres i samarbeid med NUSB, vil inngå i kurstilbudet i 2016. Manglende forståelse for sammenhengen mellom risikoforhold, virksomhetenes uønskede hendelser og dimensjoneringen av industrivernet lå bak 20 % av avvikene i 2015. Også innen dette området tilpasser vi kurs for å bedre dette forholdet.

Økt tilsynsvirksomhet gir også økt innsikt i virksomheter og bransjer som burde vært pålagt industrivernplikt. NSO ser at det er større behov for å vedta særskilte vedtak enn det tidligere praksis har vært. Dette gjelder særlig virksomheter som ligger nær allerede industrivernpliktige virksomheter og virksomheter som ligger nær bebyggelse. Begrunnelsen vil som oftest være at det er betydelige konsekvenser for omgivelsene som følge av mulige hendelser.

Tilpasninger basert på industriens ønsker og behov

Den økte tilsynsaktiviteten har medført en enda bedre forståelse for hvilke utfordringer industrien har i forbindelse med industrivern. I tillegg til funnene basert på avviksstatistikkene, gir som nevnt tilbakemeldinger etter tilsyn og kurs verdifull informasjon som brukes i videreutvikling av rutiner og kurstilbud.

Årets fagseminar i desember samlet rundt 200 deltakere, utstillere og foredragsholdere til to dager med faglig påfyll, knytting av kontakter og sosialt samvær. Etter en enkel spørreundersøkelse blant potensielle deltakere tidligere på året og vurdering av praktiske forhold, ble Thon Oslo Airport Hotel på Gardermoen valgt som sted. Der er det stor fleksibilitet og god plass til utstillerne. Programmet var variert under en felles overskrift: «Den viktige førsteinnsatsen». Det ble avholdt parallelle sesjoner, noe som fikk gode tilbakemeldinger. En nyvinning var en workshop for næringsparker og forsyningsbaser. Dette ble svært godt mottatt, og erfaringene og innspillene fra denne seansen blir videreført i et prosjekt i 2016.

Informasjon – på trykk og på nett

Informasjonsaktiviteten vår er spredt på ulike kanaler der vi bruker de ulike kanalene til å nå ulike målgrupper med tilpasset informasjon. NSOs aktivitet på sosiale medier ble startet tidlig på året og har gitt et moderat antall følgere (drøyt 270 på Facebook og 340 på LinkedIn). Saker som blir publisert og delt når langt flere enn følgere av sidene, så dette ser ut som en interessant supplement til bladet Sikkerhet og nso.no. Bladet har fått en oppgradert profil og utgis nå med fire utgaver per år.

Det ble påbegynt et arbeid for å etablere nye hjemmesider (nso.no) der blant annet fagstoffet fra fagheftene skal oppdateres og legges ut som artikler. Dette ferdigstilles i 2016.

Organisatoriske forhold

Ordningen med å fordele tilsynsansvaret basert

på regioner har fungert svært godt i 2015. Den enkelte tilsynsmedarbeider har hatt stor frihet til å planlegge tilsyn på en effektiv måte innen sine fylker. Føringsene i 2015 var stort sett basert på behovet for å føre tilsyn der det var lenge siden sist. Det har blitt en effektiv måte å gjennomføre kostnadseffektive reiser og etablere kontakter lokalt. Ordningen videreføres i 2016.

Det er verdt å merke seg at all økt aktivitet er gjennomført med de samme menneskene som var i NSO mot slutten av 2014. Undertegnede er svært godt fornøyd med hvordan hver enkelt medarbeider har gjort sitt for å utvikle NSO videre.

Arbeidsmiljøkartleggingen gjennomført av NHOs bedriftshelsetjeneste ga gode tilbakemeldinger på alle områder og viser at endringene som er gjennomført i 2015 har blitt positivt mottatt internt.

Det er arrangert fagdag med befarings på VEAS, tre interne utviklingsdager med god tid til faglige diskusjoner og en svært lærerrik og hyggelig fagtur til Brussel/Antwerpen med bedriftsbesøk til BASF og flere foredrag fra den norske delegasjonen til EU.

NSO – et betydelig nasjonalt kompetansemiljø innen beredskap

Gjennom året blir NSOs fagpersoner kontaktet om deltakelse i ulike prosjekter og fagrelaterte møter. Flere har omfattende erfaring fra industrivern gjennom mange år, og andre har solid faglig ballast fra tidligere jobber innen bl.a. nødetatene. Som følge av god og kontinuerlig oppfølging av industriens ulike behov, krav og dermed løsninger innen beredskap gir verdifull kompetanse flere ser nytte

av. Vi registrerer at både DSB og lokale brannvesen ønsker å trekke inn NSO som diskusjonspartnere og ta del i utviklingsarbeid for å finne frem til gode felles beredskapsløsninger. Konkrete eksempler er prosjektene i Sydhavna (Oslo) og Risavika (Sandnes/Sola) og oppfølgingen av disse.

Usikre tider for deler av industrien – konsekvenser for NSO?

NSO har fått direkte føling med de bransjer som nedbemannet og la ned virksomheter i 2015. Særlig mot slutten av året ble dette en problemstilling som berørte stadig flere – særlig i Rogaland og Hordaland. Antall industrivernpliktige virksomheter i hele landet er redusert med ca 60 ila 2015. Samtidig er det enkelte bransjer som opplever vekst slik at nedgangen blir noe bremsset.

Det er i tillegg avdekket unøyaktigheter i offentlige registre, noe som kan bety at det er flere virksomheter som er industrivernpliktige enn NSO har registrert. Som nevnt vil vi sannsynligvis intensivere bruken av særskilte vedtak i enkelte områder i tiden fremover. NSOs aktivitet vil med andre ord fortsatt holdes på et høyt nivå for å sikre gode beredskapsløsninger i industrien – «i gode og dårlige dager».

Status for industrivernet i Norge 2015

NSOs virksomhet i 2015

Etter Sivilbeskyttelsesloven er NSOs oppdrag å organisere og føre tilsyn med egenbeskyttelsestiltak ved bestemte virksomheter. Forskrift om industrivern fastsetter nærmere hvilke virksomheter dette gjelder. NSO utfører sine oppgaver ved å

- ha oversikt over virksomheter som kommer inn under forskrift om industrivern, behandle søknader om dispensasjon og fatte enkeltvedtak for virksomheter som ikke kommer inn under hovedregelen
- innhente en årlig industrivernrapport og ha oversikt over virksomheters risikonivå og beredskapsbehov, uttrykt som «forsterkninger»
- føre tilsyn med virksomhetenes egenbeskyttelse etter forskrift om industrivern
- ivareta tilsynsoppgaver etter andre forskrifter
- tilby kurs og seminar for ledende industrivernpersonell
- holde virksomhetene oppdatert i regelverk og beredskapsfaglige spørsmål, og motivere dem for beredskap
- samarbeide med andre HMS-myndigheter

Forskrift om industrivern – revidert i 2015

Forskrift om industrivern ble revidert av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap i 2015,

med ikrafttredelse 1. mars 2015.

Endringene innebar blant annet

- krav om innsatsleder også for virksomheter med grunnleggende industrivern
- at virksomheter som driver oppsamling og behandling av avløpsvann kommer inn under forskriften
- krav om årlig øvelse for redningsstab

Den reviderte forskriften tydeliggjør også kravene til oversikt over uønskede hendelser.

Ekornes' industrivern hjalp brannvesenet

Industrivernet ved J. E. Ekornes A/S hjalp brannvesenet med å slukke en brann ved avfallsanlegget på Jarnes i Sykkylven onsdag 25. februar 2015. Brannen ble slukket, men natt til fredag 27. februar blusset den opp igjen. Da tok Ekornes på seg å gå brannvakter for å hindre ny oppblussing.

Tilsyn

Hensikten med tilsyn er å kontrollere om kravene i regelverket etterleves og å følge opp feil og mangler. Men det er også for å gi virksomhetene tilbakemelding om tiltak/aktiviteter som kan gjøres enklere og mer effektivt.

NSOs tilsyn er risikobasert og systemrettet. Med risikobasert menes at utvelgelsen og prioriteringen av tilsynsobjekter og temaer skjer ut fra et risikoperspektiv, og der vi ser at behovet og effekten er størst.

Tilsynsmetodikken varierer mellom revisjoner og inspeksjoner.

Mantena øvde realistisk

Industrivernet ved Mantena AS Avd. Grourud i Oslo øvde realistisk på personskade og evakuering under en uvarslet øvelse torsdag 21. mai 2015: – De eneste som visste om øvelsen var brannsjefen ved Grourud brannstasjon, brannvernlederen på Mantena og jeg selv, fortalte industrivernleder Gaute Lorentzen etter en nyttig øvelse.

Revisjon er en systematisk kontroll av virksomhetens styringssystem. En revisjon vil normalt omfatte gjennomgang av virksomhetens relevante dokumentasjon, intervjuer og verifikasjoner. Revisjon gjennomføres i henhold til veiledning for revisjon.

Inspeksjon er en kontrollaktivitet som ikke er revisjon. Inspeksjon skal normalt være en planlagt og systematisk gjennomgang av utvalgte tema i virksomheten for å fastslå om virksomheten oppfyller krav gitt i medhold av lov eller forskrift.

Etter alle tilsyn gir NSO skriftlig tilbakemelding på om det er avdekket brudd på regelverket (avvik) og/eller om det er funnet forbedringsområder som kan gi bedre beredskap og systematisk arbeid (anmerkninger).

Alle NSOs tilsyn blir varslet.

Tilsyn i virksomhetene i 2015

Inspeksjoner, inntil én dag	280
Storulykketilsyn (revisjoner)	13

262 av inspeksjonene ble fulgt opp med rapport. I omlag halvparten av dem påtalte NSO i alt 291 brudd på regelverket (avvik). De fleste avvikene ble gitt innen områdene:

- Øvelser (§§12 og 18) 29 prosent
- Risikovurdering/Oversikt over uønskede hendelser (§5) 19 prosent
- Beredskapsplaner (§7) 15 prosent
- Kvalifikasjoner (§§10 og 17) 10 prosent

I tillegg ble det gitt 28 avvik fra internkontrollforskriften.

18 av inspeksjonene avdekket at virksomheten ikke lenger skulle komme inn under forskrift om industrivern, av ulike årsaker. Disse fikk ikke rapport med avvik, ettersom NSO ikke lenger ville ha myndighet til å følge dem opp.

Tilsyn – nytteverdi og endringsvilje

I 2015 ba NSO de virksomhetene som hadde hatt tilsyn om å gi tilbakemelding, både ris og ros. Det var spørsmål både om virksomheten opplevde tilsynet som nyttig, om NSO var tydelige og om hvordan kommunikasjonen var mellom virksomhet og inspektør. 141 virksomheter (54 prosent) ga sin tilbakemelding:

To av tre svarte at de «helt sikkert» kommer til å gjøre endringer som følge av tilsynet. Alle opplevde at NSO var «tydelig» eller «meget tydelig» i sine tilbakemeldinger. 87 prosent svarte at samarbeidet med NSO under tilsynet var «meget konstruktivt».

Brann på Elkem i Bremanger

Onsdag 7. oktober 2015 brøt det ut brann hos Elkem AS Bremanger. Virksomheten har et samarbeid med kommunen på brannvern ved at det kommunale brann og redning er lokalisert hos Elkem og har ansvar for branddelen av industrivernet.

– Etter som det kun var brann, gikk førstehjelpsgruppa vår fra dør til dør i nabolaget. Vi informerte folk om situasjonen og ba dem holde seg innendørs. Innbyggerne er alltid positive til informasjon når hendelsen kommer nært på og gir sterke inntrykk, kunne fagleder førstehjelp Astrid Johanne Vårdal fortelle etter brannen.

Samlet sett – hvordan vurderer du det faglige utbyttet av tilsynet?

Tror du dere vil gjøre endringer i industrivernet som følge av tilsynet?

Egenrapportering – industrivernrapporten

Hvert år innhenter NSO en industrivernrapport fra de industrivernpliktige virksomhetene. Hensikten med rapporten er å få en status for virksomhetenes egenbeskyttelse.

Rapporten ligger til grunn for NSOs egen rapportering til sivilforsvarsdistriktene, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Justis- og beredskapsdepartementet. Den gir også føringer for NSOs tilsynsaktiviteter og for beregning av industrivernavgiften.

Industrivernrapporten blir fulgt opp med et svarbrev der eventuelle mangler blir påpekt.

565 innsatser som hjelp

269 virksomheter kalte på industrivernet sitt for innsats, én eller flere ganger, i 2015. Dette utgjør omlag hver fjerde virksomhet med industrivern.

I 565 av de 848 innsatsene bidro industrivernet til at hendelsen ble bekjempet eller at konsekvensene ble redusert. Tallene er fremkommet av opplysninger gitt av virksomhetene i industrivernrapporten.

Type industrivern	Virksomheter av den typen	Virksomheter med innsatser	Antall «skarpe» innsatser	Innsatser med effekt
Grunnleggende	535	81 (15 %)	139	105 (76 %)
Forsterket	475	188 (40 %)	709	460 (65 %)
Alle virksomheter	1010	269 (27 %)	848	565 (67 %)

NorLense AS med elegant varsling

Én alarmknapp kaller inn industrivernet raskt.

– Når jeg trykker på knappen her, går det en SMS til alle i industrivernet om at det er alarm. Etter fem sekunder ringer mobilen deres, for det er ikke alltid så lett å høre SMS-tonen. Da kommer de hit lynraskt, fortalte en stolt industrivernleder, Michal Reinholdtsen ved NorLense AS i Fiskebøl i Vesterålen.

Tilfluktsrom

NSO har forvaltningsansvar for tilfluktsrom som eies av industrivernpliktige virksomheter, og skal føre tilsyn med virksomhetenes tilfluktsrom. Det ble ikke gjennomført tilsyn med tilfluktsrom i 2015.

Dersom industrivernplikten opphører for en virksomhet, eller den ikke lenger er eier av tilfluktsrommet, overføres forvaltningen til det sivilforsvarsdistriktet virksomheten hører inn under.

Nettverk for industrivern på Bømlo

– I 2014 inviterte jeg industrivernbedriftene på Bømlo til oss, forteller Silje Alvsvåg.

Alvsvåg er industrivernleder ved Bremnes Seashore AS som bl.a. er kjent for merkevaren «Salma».

Sjøtroll Havbruk, LOS Marine, Olvondo Industries, Servogear, Siemens og Wärtsila Norway deltar nå jevnlig i nettverksmøtene. De møtes to-tre ganger i året til befaring på en vertsbedrift, diskuterer faglige spørsmål eller ser på en øvelse. Brannvesenet stiller alltid på møtene.

– Har du tips til andre som ønsker å samarbeide slik?

– Bare gjør det! For oss på Bømlo er det utvilsomt positivt, og personlig har jeg mye nytte av å være med i et forum hvor jeg kan lære av andre, sa Alvsvåg til Sikkerhet.

Rapp Bomek AS holder trykket oppe

Å holde oppe vanntrykket i brannslanger som er bøyd over høye båtriper, kan være en utfordring. Det å holde slangen åpen i «knekken» stjeler mye av trykket. Rapp Bomek AS i Bodø har laget sitt eget utstyr for å løse problemet. Slangeskjøtet er stivt, og kan enkelt legges over ripa på båten. Så kobles slanger til på begge sider. Her vist av HMS-sjef Jostein Eliassen.

Status for industrivern 2015

Fylkesvis oversikt per februar det året.

	Virksomheter med industrivern		Antall innsatspersonell		Antall sysselsatte i virksomhetene	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Østfold	65	61	1128	1146	9342	8857
Akershus	53	58	543	672	6529	6993
Oslo	61	57	544	607	6593	6537
Hedmark	39	41	468	547	3711	3826
Oppland	42	43	709	679	5180	5188
Buskerud	67	70	621	890	12286	12526
Vestfold	62	68	840	947	7551	8092
Telemark	35	38	464	489	4353	4814
Aust-Agder	23	26	278	344	2721	3008
Vest-Agder	35	40	610	680	5631	6357
Rogaland	135	150	1804	1863	25877	26674
Hordaland	92	96	1359	1472	15232	17706
Sogn og Fjordane	40	41	530	567	4375	4 447
Møre og Romsdal	94	99	1375	1517	12931	13323
Sør-Trøndelag	66	68	810	887	8456	8893
Nord-Trøndelag	26	29	357	415	2927	3053
Nordland	49	51	775	932	5288	5610
Troms	15	18	211	183	1283	1277
Finnmark	9	12	205	369	841	1664
I alt	1008	1066	13631	15206	141107	148845

Kursvirksomheten i 2015

Industrivernforskriften

NSOs tilbud om et dagskurs i forståelse av regelverket ble videreført i 2015. Kurset er ment som en grunnleggende innføring for industrivernledere, HMS-ansvarlige og eventuelt andre som har oppgaver med organisering og dimensjonering av industrivernet. Det ble gjennomført åtte kurs, med i gjennomsnitt 16 deltakere.

Det er planlagt seks kurs i 2016. To av disse blir todagers-kurs.

Risikovurdering i praksis

Identifisering av uønskede hendelser er et sentralt krav i forskrift om industrivern. Med oversikt over disse hendelsene kan industrivernet tilpasses egne beredskapsbehov. To av de fire utlyste kursene ble gjennomført, med i snitt 9 deltakere.

Fra 2016 skal kurset fokusere mer på overgangen fra utførte risikovurderinger til dimensjonering av egenberedskapen – beredskapsanalyse. Kurset «Risiko- og beredskapsanalyse i praksis» skal fortsatt gi grunnleggende ferdigheter i å kartlegge farer og problemer, og å utføre en risikovurdering

og beskrivelse som skal benyttes som beslutningsgrunnlag for å prioritere eventuelle tiltak.

Men det vil bli lagt mer vekt på hvordan man utarbeider en oversikt over alle uønskede hendelser som er utgangspunktet for beredskapsanalysen. Deltakeren vil også lære å velge ut dimensjonerende uønskede hendelser og hvordan det gjennomføres en beredskapsanalyse av disse. Med bakgrunn i analysene får virksomheten grunnlag for detaljert dimensjonering av industrivernet.

SIMKAT

SIMKAT (Simulering av katastrofer) er praktisk rettede kurs som skal gi god trening i innsatsledelse og organisering på et skadested, kompetanse til å organisere en redningsstab og øvelse i samspill mellom skadested og redningsstab. Kurset er lagt opp slik at deltakerne får mye trening i å samhandle med nødetatene.

I 2015 ble det gjennomført 2 to-dagerskurs og 2 tre-dagers kurs. På en enkel måte kan man si at to-dagers kurset er tilpasset virksomheter med grunnleggende krav til industrivern og tre-dagerskurset er tilpasset virksomheter med forsterket industrivern. Alle SIMKAT kursene var fulltegnert i 2015.

Førstehjelp

Som et pilotprosjekt arrangerte NSO i september 2015 et praktisk rettet førstehjelpskurs for industrivernmannskap. Hensikten med kurset var å gjøre deltakerne trygge på ulike skader.

Deltakerne fikk god tid til å jobbe med de skadene, de fikk kjenne på hjelpeløsheten ved å måtte vente på hjelp, men erfarte at dette var skader de ville takle i virkeligheten. Profesjonelle instruktører med lang erfaring fra akuttmedisinsk arbeid i ambulanse og/eller luftambulansse ga den enkelte deltaker personlig veiledning og tilbakemelding underveis.

Kurset var utelukkende praktisk, uten teori. En meget dyktig sminkør sminket opp markørene - to av dem med amputerte lemmer - på en svært realistisk måte. Kurset ble arrangert på Samfunnssikkerhetssenteret i Rogaland. Det var ni deltakere fra seks virksomheter.

NSO tilbyr to slike kurs i 2016, begge i Oslo.

Øvelsesplanlegging

I 2015 arrangerte NSO et nytt kurs: «Øvelsesplanlegging», i samarbeid med Nasjonalt utdannings-senter for samfunnssikkerhet og beredskap i Heggedal utenfor Oslo. Målgruppene er industrivernledere og andre som skal planlegge, gjennomføre og evaluere øvelser for industrivernet. Det er tilpasset små og mellomstore bedrifter. «Øvelsesplanlegging» gikk over tre dager. På det første kurset kom 10 deltakere fra ni virksomheter.

Deltakerne lærte hvordan de bør planlegge og gjennomføre øvelser. I tillegg fikk de innføring i evaluering av øvelser, herunder oppfølging av forbedringer i virksomheten.

NSO planlegger to kurs i 2016.

Fagseminar for industrivern 2015

NSOs Fagseminar for industrivern er blitt arrangert den første tirsdag og onsdag i desember hvert år. Seminaret er tilrettelagt for ledende fagpersoner innen beredskap og industrivern.

I 2015 ble fagseminaret for første gang avholdt på Gardermoen, etter en årrekke på Rica Park Hotel i Sandefjord.

Temaet for seminaret var «Den viktige førsteinnsatsen». Nytt av året var en tredeling av programmet tirsdag ettermiddag, der deltakerne kunne

velge mellom parallelle foredrag og en workshop for næringsparker. NSO innførte også en rabattordning for virksomheter som sendte flere deltakere.

I alt deltok rundt 190 deltakere, utstillere og inviterte gjester. Utstillingen, med nyheter innen beredskapsutstyr- og tjenester, var godt besøkt.

I 2016 tar for øvrig arrangementet tilbake sitt opprinnelige navn fra langt tilbake; «Industrivernkonferansen». Den går 6. - 7. desember på Gardermoen.

Kurs	2015	2014	2013
Industrivernforskriften – forstå kravene	131	193	198
Risikovurdering i praksis	18	57	24
SIMKAT, Simulering av katastrofe	77	44	72
Førstehjelp	9	-	-
Øvelsesplanlegging	10	-	-

Regelverksarbeid

Storulykkeforskriften

Arbeidet med ny storulykkeforskrift som følge av at EU har vedtatt nytt Seveso III-direktiv. Norge har forpliktet seg til å implementere det nye direktivet. NSO har deltatt i dette arbeidet som angår 79 industrivernpliktige virksomheter.

Målsettingen med endringene er å forhindre storulykker i virksomheter som har farlige kjemikalier og sikre at de har en god beredskap. Dette vil man oppnå gjennom å:

- Styrke bestemmelsene knyttet til publikums tilgang til informasjon om virksomhetenes risiko
- Pålegge virksomheter å utarbeide en strategi for å forebygge og begrense storulykker
- Pålegge flere anlegg som har farlige stoffer å etterleve forskriften

Ammoniakklekkasje på Nortura Sarpsborg

Tidlig torsdag 27. august 2015 gikk alarmen hos Nortura SA avd. Sarpsborg. Industrivernet fikk raskt beskjed om å iverksette full evakuering av anlegget:

– Alt var på plass da brannvesenet ankom, noe brannvesenet ble veldig imponert over, i følge industrivernleder Christian Bye.

- Pålegge meldepliktige virksomheter (§ 6) plikt til informasjon til allmennheten, oppdatering av meldinger hvert femte år og utarbeidelse av beredskapsplaner som skal øves årlig

NSO har også deltatt i arbeidet med å kartlegge og utarbeide forslag til etterlevelsen av Seveso III-direktivet mht. ekstern beredskap. Ekstern beredskap er i Norge splittet om omfatter flere ulike institusjoner på riks-, fylkes- og kommuneplan. Dette arbeidet vil pågå også i 2016.

Etablerte samarbeidsrelasjoner

Regelhjelp.no

NSO er en av HMS-myndighetene som står bak nettstedet Regelhjelp.no. Hensikten med Regelhjelp er å gi lett tilgang til HMS-regelverket og samtidig gi oversikt over hvilke krav i lover og forskrifter som skal prioriteres. På Regelhjelp.no er kravene sortert på 58 bransjer.

Ressursbedrifter for gjensidig assistanse

Ressursbedrifter for gjensidig assistanse (RFGA) er et samarbeid mellom 11 av Norges største prosessbedrifter, Petroleumstilsynet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, 335 skvadronene og Hovedredningsentralen (HRS). NSO drifter sekretariatet.

I 2015 var RFGA spesielt opptatt av:

- Beredskapsfaglige forhold som angår medlemmene

- Etablering av og oppgaver for redningsstab
- Varslingsøvelse for testing av prosedyrer

Det årlige årsmøtet ble gjennomført i Stavanger med HRS Sør- Norge som vertskap og Statoil (Hovedkontoret) som vertsbedrift.

Disse er med i RFGA:

- Borregaard AS
- Jotun AS
- Herøya Industripark
- INOVYN Norge AS Rafnes
- INEOS Bamble AS
- Statoil ASA Mongstad
- Statoil ASA Kårstø
- Statoil ASA Sture & Kollsnes
- Statoil ASA Tjeldbergodden
- Statoil ASA Hammerfest
- Esso Norge AS Raffineriene Slagen og Valløy

Nasjonalt Redningsfaglig Råd

NSO er oppnevnt som medlem av Nasjonalt Redningsfaglig Råd (NRR) opprettet av Justis- og redningsdepartementet. Rådet ledes av Hovedredningsentralen i Sør-Norge og rapporterer til departementet. I rådsarbeidet har NSO vært spesielt opptatt av utvikling og status for nødnett, industrivernet som resurs i samfunnet og samvirke med nødetatene, i tillegg til å bidra med beredskapsfaglig kompetanse. Det ble gjennomført to møter i 2015.

– Umoe AS gjorde en kjempejobb

Torsdag 26. mars 2015 rykket Brannvesenet Sør ut til en brann på Umoe AS i Mandal. Det tok fyr i et tavlerom som er et elektrisk og teknisk rom.

- Industrivernet på bedriften hadde gjort en kjempejobb med å slukke fram til vi kom på stedet, fortalte brannsjef Jon Inge Aasen til Lindesnes Avis.

Hønefoss-bedrifter konkurrerer seg gode

Nabovirksomhetene Smurfit Kappa Norpapp AS avd. Hønefoss og Spenncon avd. Produksjon Hønefoss kniver hvert år om å være best – i industrivern. Hvert år holder de sammen en storøvelse kombinert med et industrivernmesterskap: Industrivernet ved Norpapp og Spenncon blir delt opp i lag som samler poeng og konkurrerer om å være best på industrivern og førsteinnsats.

Som alle tidligere år var det et lag fra Norpapp som vant. Men neste år ..!

Hedersdiplom 2015

NSO har innstiftet et hedersdiplom som kan tildeles for lang og tro tjeneste i industrivern, eller etter spesielt fortjenstfull innsats. Fra 2000 til 2014 ble 92 hedersdiplom tildelt. I 2015 ble 26 trofaste industrivernere påskjønet hedret av NSO:

AGA AS Fabrikk Leirdal; Øyvind Joar Hølmo

Aibel AS; Anfinn Økland

Aker Solutions AS Avd Egersund; John Håland

Bergen Engines AS; Dag Arve Midttun

Borregaard AS; Vidar Helgesen, Cato Rene Kristoffersen, Gjert Olav Olsen

«Full alarm» ved Vard Sjøviknes

Øvelsen var varslet på forhånd, men det var bare øvingsledelsen som visste akkurat når alarmen skulle gå ved Vard Group AS avd. Sjøviknes utenfor Ålesund.

– Målet med øvelsen var å teste varslingssystemet og rutineene, øve på evakuering og samøving av industriverngruppene, fortalte industrivernleder Geir Arne Nordby.

Coast Center Base AS Forsyningsbase; Leiv Prestegård

Denofa AS; Knut H. Evensen

Eramet Norway AS Avd Kvinesdal; Leif Tønnessen

Framo Fusa AS; Geir Henning Skogseide

Kongsberg Teknologipark AS; Ole Bjørn Øverland, Willy Amundsen, John-Kristian Stavem

Kværner Stord AS Avd Stord; Anita Halstensen, Sveinung Danielsen, Alf Strand

Mantena AS Avd. Grorud; Arne Harald Wilhelmsen, Birger Opås, Bjørn Einar Massey

Orkla Foods Norge AS Avd. Stranda; Tommy Torgersen Sandø

Reichhold AS; Magne Vorseth

Sandvik Teeness AS; Sturla Klüver

Schibsted Trykk Oslo AS; Egil Møller

Statoil ASA Avd Raffineri Mongstad; Trond Knudsen, Svein Skauge

Den erfarne industrivernlederen, Leiv Prestegård (t.h.), gikk av med pensjon i 2015 etter en årrekke på Coast Center Base AS, Ågotnes. Han hadde blant annet 29 års tjeneste som industrivernleder. Basens adm.dir, Kurt R. Andreassen, overrakte hedersdiplom på vegne av NSO. (Foto: Irene Lillehammer, CCB)

Bladet Sikkerhet

Bladet Sikkerhet skal holde virksomhetene informert om regelverket for egenberedskap og gi eksempler på hvordan beredskapen bør planlegges og følges opp. Sikkerhet sendes til industrivernpliktige virksomheter og privatpersoner/organisasjoner som ønsker å abonnere på bladet.

I 2015 gikk antall utgivelser av Sikkerhet ned fra seks til fire i året. Bladet fikk en «ansiktsløftning» med nytt og mer luftig design. Det gjennomsnittlige sidetallet økte fra 28 til rundt 60 sider. Hver utgave tok for seg et tema, og skulle belyse tema gjennom ulike artikler, reportasjer og kommentarer. Temaene Sikkerhet hadde i fjor var organisering, utstyr, øvelser (todelt med security-stoff) og «den viktigste førsteinnsatsen», som også var tema på Fagseminaret. En av utgivelsene av bladet hadde security-tema, da bladet utgis i samarbeid med Næringslivets Sikkerhetsråd.

Bladet ble opplagskontrollert av Fagpressen med et godkjent opplag på 4.555.

Nettsted og nyhetsbrev

NSOs nettsted skal både være en nyhetsformidler til virksomhetene samt et sted å finne svar på ulike typer spørsmål en kan ha om egenberedskap i virk-

somheter. Publisering av nytt stoff på nettstedet www.nso.no meldes til mottakerne av NSOs nyhetsbrev.

I 2015 ble det sendt ut 39 nyhetsbrev. Ved utløpet av 2015 hadde nyhetsbrevet 3.210 abonnenter. I alt ble det registrert 143.660 sidevisninger på nettstedet nso.no i 2015, mot 129.670 visninger i 2014.

NSO har også registret egne sider på Facebook og LinkedIn. På Facebook legges det ut saker som blir publisert på nso.no, men også eksterne artikler og kommentarer. I tillegg blir det lagt ut bilder fra arrangementer NSO deltar på, for eksempel øvelser, kurs og annet. På LinkedIn treffer man gjerne mennesker med andre typer stillinger enn man gjør på Facebook, og der blir det lagt ut stoff som henvender seg mer mot ledelsen i virksomhetene/ledere.

Nettstedet nso.no skal bli overført til ny plattform (Wordpress) i 2016, og forventes lansert i slutten av mai. Den nye nettsiden skal være enklere å bruke for både administrator og lesere, samtidig som den skal oppfylle kravene til universell utforming.

